

NIMIPÄIVÄT

pe 6.10. Pinja, Minttu
la 7.10. Pirkko, Pirjo,
Pirita, Piritta,
Birgitta
su 8.10. Hilja
ma 9.10. Ilona
ti 10.10. Aleksis, Aleksis,
Aleksis Kiven
päivä, suomalaisen
kirjallisuuden päivä
ke 11.10. Otso, Ohto
to 12.10. Aarre, Aarto
pe 13.10. Taina, Tanja,
Taija
la 14.10. Elsa, Else, Elsi
su 15.10. Helvi, Heta
ma 16.10. Sirkka, Sirkku
ti 17.10. Saana, Saini
ke 18.10. Satu, Säde
to 19.10. Uljas

Merkipäivät

Anna Katarina Kojo täytti 20 vuotta 12.3.2006 Espoossa. Äiti Pirjo Kojo, jonka isä Israel on syntynyt Lapinlahdella. Annan isä on Raul Sädevirta Helsingistä.

Anni Kojo täytti 20 vuotta 17.9. Jaalassa. Pentti-isän isä Eino Kojo oli syntynyt Lapinlahdella. Äiti Ritva o.s. Ruokonieni on kotoisin Jaalasta.

Pekka Väisänen täytti 60 vuotta 25.9. Vantaalla. Vanhemmat Matti ja Emilia lähtöisin Kurkijoen Aromäeltä.

Viinaseksoset **Saimi Huhtanen** ja **Sylvi Sikiö** täyttivät 85 vuotta 29.9. Saimi asuu Seinäjoella ja Sylvi Loimaalla. Heidän synnyinkotinsa oli Hiitolassa.

Sisustusarkkitehti Veli **Pekka Kojo** täyttää 50 vuotta 12.10. Espoossa. Isä Israel Kojo syntyi Kurkijoen Lapinlahdella ja äiti Ella o.s. Vainio Jaalan Kimolasta.

Kokouksia

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n
syyskokous

pidetään torstaina 26.10.2006 klo 18 Nordea Pankin kokoustiloissa, Vesikoskenkatu 13, Loimaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa

Hallitus

Kurkijokelainen

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalko 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Tyyne Helminen 90 v.

Talonemäntä Tyyne Helminen o.s. Kojo vietti 90-vuotispäiviään Iitin Kausalan Ehtookodissa sukulaistensa parissa. Hän syntyi 18.9.1916 Kurkijoella ja on Helena (o.s. Savolainen) ja Gabriel Kojon viides lapsi. Vanhimpana lapsena sisarusjärjestyksessä syntynyt Toivo, joka kuoli pienenä. Väinö-veli syntyi 14.6.1910. Hilja-sisar syntyi 12.11.1912 ja kuoli vuonna 1919. Sisar Lilja syntyi 3.6.1922 ja veli Israel joulun alla 20.12.1924.

Kojon perhe asui Kurkijoen Lapinlahdella Kuikan tilalla. Helena ja Gabriel ”Kaapro” Kojo olivat keskenään ”vanhaa sukua”. Sukututkimusta tehdessäni olen löytänyt heidän keskinäisen sukulaisuutensa. Gabriel Juhananpoika Kojo löysi vaimokseen pikkuserkkupuolensa tyttären, Helena Pette-rintytär Savolaisen.

Puolisoiden yhteiset esi-

vanhemmat olivat Kurkijoen Tervusta, sillä siellä asui 1700-luvun puolivälin tienoilla Tervun Hovin torppareina Valpuri Karjalaisen ja Nuutti Kojon perhe. Tervusta Kojon suvun matka kulki Wiljami Matinpoika Kojon matkassa Riekkalaan, jossa hänelle syntyi pojanpoika Gabriel Juhananpoika Kojo.

Sisarukset kotiseutumatkalla

Muistan hyvin sen kotiseuturetken, kun lähdimme Vätikän Mari-tädin kotirannasta, nykyisen Pietarista muuttaneen isännän ohjauksessa venettä. Hän osti meidän kotiseutumatkajien vene-maksuilla myös hevosen, tai niin me ainakin kuvittelimme. Vene rantautui, ja me lähdimme Israel-isäni perässä patikoimaan polkuja pitkin Kuikkaan.

Sisarukset Tyyne Helminen, Lilja Vainio ja Israel Kojo olivat lapsineen kotimatalla Kuikkaan. Kuller-vot kasvoivat entisillä pelloilla, ja kävellessämme isäni Israelin perässä metsäpolkuja pitkin Kuikkaan mietin, että metsäeläimet, kalastajat vai me kotiseutumatkajatto niitä polkuja siellä ylläpidimme.

Kotipihaa lähestyessämme Israel pyysi Tyyneä vanhimpana ottamaan ohjat käsiinsä ja viemään porukan kotiin, ”kämpille”. Olimme tulleet entistä kotipeltota pitkin, ja Tyyne-täti totesi hämentyneenä: ”Etteihän täällä ole tietäkään.” Isä vastasi siihen nauraen: ”Vai pitäisi täällä olla valtatiekin.”

Tyyne-täti jatkoi: ”Etteihän täällä ole niitä marjapensaitakaan.” Kyllähän ne marjapensaat ja omenapuut ja mansikat vielä löydettiin kukkaloistossaan. ”Ukkomansikat” lienevät vuosien saatossa katselleet morsiota myös villimmästä metsämansikasta.

Kolme Kojon sisarusta puhui yhteen ääneen kallion päällä kahvituokiolla, ja jokainen eli niitä aikoja muistoissaan ”kuin silloin ennen”. Mielelläni olisin videokamerallani tallentanut heidän kaikkien kertomuk-

set ja yhtä aikaa, vaan eihän siitä mitään tullut. Katsoin vierestä ja heidän kauttaan ja isäni piirroksat muistaen näin minäkin ja me muut nuoremmat välähdyksen siitä, mitä oli ennen ollut.

Talo sijaitsi kahden mähänharjanteen suojassa. Pelot levisivät talon molemmin puolin kotikalliolta katsottuna. Nyt siellä kotitalon rannoiden viereissä kasvaa kotikuusi. Ainoana on jäljellä rinteessä alla kuusien katveessa kellari. Peltoja oli raivatuna muuallakin. Tilaan liittyi myös Retkolampi, ja tilan kulma ylettyi Laatokan rantamaille.

Kun sieltä kotoa oli sitten evakkoon lähdeävä, oli Tyyne saattamassa kodin karjaa, lemmiä ja muita eläimiä Elisenvaaran asemalle. Sieltä eläimet kuljetettiin junalla perheen uuteen kotipaikkaan. Kojon perhe, kuten monet Lapinlahden kylän sukulaiset ja naapurit, asettui asumaan Jaalan Kimolaan. Kotipaikan nimi on Ilvesvaara.

Aviomies kaivontekijästä

Airi-tyttären mukaan Tyyne-äiti tapasi hänen tulevan isänsä Arne Helminen, kun Kojon Ilvesvaaran tilalle katsottiin uusi kaivonpaikka. Arne teki Kojon perheelle kaivon ja kihlautui talon tyttären Tyynen kanssa. Häitä vietettiin 5.9.1947 Jaalan kirkossa.

Tyyne muutti puolisonsa Aarnen kanssa Jaalan naapuripitäjän Iitin Perheniemeen Erottajalle. Vanhempi talo ja sitten 1960 valmistunut uudempi talo sijaitsevat loivassa rinteessä aurinkoisella paikalla. Näkymä talon tuvanikkunasta on pelloille ja niiden takana sinertävälle järvelle.

Tyynen kasvattama puutarha monine kauniine kukkineen ja marjapensaineen on ollut aina elinvoimainen. Jo eteisen ikkunalla tervehtivät tulijaa kauniina ja runsaskukkaisina ”pelarkoonit”. Karjalanpiirakat ja ruokapöytä ovat aina olleet tarjolla taloon vieraaksi tulevalle.

Onnistunut kalastusmatka

Kalakurkien tämänsykyisen kalastusmatka Kurkijoelle oli onnistunut, vaikkei saalista paljon saatukaan. Soskuanjoesta sitä oli yritetty narrata, mutta vesi oli ollut Laatokasakin metrin normaalia alempana, joten eipä sitä joessa ollut sitten oikein nimeksikään.

Aaro Kojo Juupajoelta oli kiitellyt kotimatalla retken järjestäjiä seuraavan tuntemattoman kirjoittajan runon sanoin. Jos joku tunnistaa runon ja tietää kirjoittajan, toimitus ottaisi tiedon mielihyvin vastaan ja julkaisisi sen siten vaikkakin jälkikäteen.

Tyyne Helminen ja veljentytär Pirjo Kojo kädessään tädilleen tekemänsä sukutaulu, jossa tiedot päivänsankarin äidin ja isän vanhemmista ja isovanhemmista.

Perheessä vaalitaan perinteitä, ja tytär Tuula on erikoistunut puutarhanhoitoon. Kasvimaalla ovat vuosien saatossa kasvaneet niin peruna kuin esim. maissi, valkosipuli, punakoiso, monet tomaatit, persiljat, tupakka ja koristekukat ja sekä pellon antimet, marjapensaat, omenapuut, mansikat.

Tyyne Helmiselle ovat eläimet olleet aina lähellä sydäntä, niin koirat ja kissat, lehmät, hevonen ja muu karja. Myös kodittomat ja seikkailevat kissat ovat parannelleet haavojaan Tyyne-tädin hoivissa. Tytär Airi kertoi, että kun viimeinenkin perheen lehmä muutti uuteen navettaan naapuriin, lehmä kieltäytyi syömästä, kun ikävöi niin Tyyne-emäntäänsä. Niinhän oli Tyynen haettava lehmä takaisin kotiin syömään.

Lapset kiittelevät äitiään

Perheeseen syntyivät lapset Heikki, Terttu, Tuula, Helvi, Tauno, Eila ja nuorimpana Airi. Perheeseen saapui suuri suru vuonna 1972, kun perheen isä Arne Helminen kuoli äkillisesti ollessaan pelloilla töissä.

Tyyne-täti on tehnyt paljon töitä perheensä eteen. Myös lapset ovat oppineet nuorina työnteon, kuten hän itsekin oppi lapsuudenkotoon Kurkijoella. Onnitellessaan Tyyne-äitiään myös

näin Kurkijokelaisen välityksellä lapset haluavat kiittää häntä heidän eteensä tekemästään suuresta työstä.

Iitin Ehtookotiin kerääntyi 16.9. Tyyne Helmisellä onnittelemaan tämän 90-vuotispäivän johdosta lapset perheineen, veli Israel Kojo ja tämän lapset Pirjo Kojo, Sirpa Koivistoinen ja Pekka Kojo ja tämän Ulpu-tytär, Väinö-veljen lapset Leena Rantala ja Urpo Kojo, Eino-veljen poika Pentti Kojo vaimonsa Ritvan ja tyttärensä Sarin ja Annin kanssa sekä edesmenneen puolison Aarnen veli Kauko Helminen perheineen sekä Aarnen sisaren Elvin lapset Tuomo ja Anneli perheineen.

Kirkkoherra Nordlund toi Tyyne Helmiselle Iitin seurakunnan onnittelet. Israel-veljen tytär Pirjo Kojo ojensi Tyyne-tädille tekemänsä sukutaulun, jossa on tiedot Tyynen äidin ja isän vanhemmista ja isovanhemmista.

Tyyne-täti on edelleen virkeä, mutta kuulo on hivenen heikentynyt iän myötä. Tyyne on seurannut ahkerasti varsinkin urheilua televisiosta ja ajankohtaisia asioita myös lehtiä lukemalla.

Lapset perheineen ja sukulaiset onnittelevat Tyyne Helmistä ja toivottavat hänelle hyvää syksyä ja hyviä lukuhetkiä myös Kurkijokelaisen parissa.

Pirjo Kojo

Tervusta

Laula tunteesi kielen,
laula sydämesi mielin.
Olet lapsi Laatokan,
synnyinseutus Karjalan.

Kurkijoki kaunein Karjalan,
se on osa lapsuuttain.
Esi-isät ja isäni
sinne lapsuuteni kodin rakensi.

Lainaksi on kotikontu
annettu,
salvankivetkin on pois
kannettu.

Laina-aika on nyt päättynyt,
kaikki paikallensa jätynyt.

Olen lapsi Karjalan,
kaipaen rannalle Laatokan.
Kurkijoen Tervun, Ihojärven,
kotikoskein rantaan rakennan.